6 Nisan 1949 Çarşamba
YIL: 1 — SAYI 46
İdarehane: Ankara cad.
No. 33
İSTANBUL
Fiatı: 10 Kuruş

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

DİKKAT!
Lütfen göndereceğiniz evrakı yeni adresimize gönderiniz.

İ. Sigortaları Kurumu Genel Kurul Üyelikleri için

Cumartesi günü yapılan seçimde Ahmet Topçu, Burhan Özmen, Zühtü Tetey, Yusuf Sidal, Ziya Uçer, Rahmi Alp, Mustafa Güven, Süreyya Birol ve Nevzat Akdeniz seçildiler

İşçi Sigortaları Genel Kurul üyelikleri için üç yılda bir yenilenmesi gereken seçimler cumartesi gün Eminönü Halkevinde İst. Şişe ve Cam İşçileri, Beykoz deri ve kundura işçileri, İst. Gıda sanayii işçileri, İst. Demir ve madeni eşya işçileri, Üsküdar yaprak tütün işçileri, Cibali tütün ve sigara sanayii işçileri, İst. tütün işçileri, Cibali kutu fabrikası işçileri, mensucat sanayii işçileri. İst. lâstik ve kauçuk sanayii işçileri sendikalariyle çimento sanayii işçi mümessillerinin iştirakiyle yapılmıştır.

İlk sözü bölge çalışma müdürü Kemal Tilkicioğlu almış, seçimin mahiyeti ve ehemmiyeti üzerinde durarak oyların titizlikle kullanılması gerektiğini söylemiştir.

Zühtü Tetey

Bu arada, İstanbul mensucat işçileri sendikası delegeleri seçimin tehir edilmesini istemişlerse de hazır bulunanlardan İhsan Önaslan ve Vasfi Özalpsan buna şiddetle itiraz etmişlerdir. Neticede seçimin tehir edilemiyeceğine karar verilerek seçimlere geçilmiştir. Gizli oyla yapılan seçim sonunda muhtelif iş kollarında aşağıda isimleri yazılanlar İşçi Sigortaları Kurumu Genel Kurul üyeliklerine seçilmişlerdir:

İstanbul şişe ve cam işçileri sendikasından asil üyeliğe Ahmet topçu, yedekliğe Hakkı Altınay.

Beykoz deri ve kundura sanayii işçileri sendikasından asil üyeliğe Burhan Özmen, yedekliğe Vasfi Özalpsan.

İstanbul gıda sanayii işçileri sendikasından, sendikalar birliği başkanı Zühtü Tetey asil üyeliğe Şaban Akdoğan yedekliğe.

İstanbul demir ve madeni eşya işçileri sendikasından asil üyeliğe Yusuf Sidal, yedekliğe Nizamettin Yalçınyuva.

Üsküdar yaprak tütün sendika başkanı Ziya Üçer asil üyeliğe, Vahdettin Durmaz yedekliğe.

İst. Mensucat sanayii işçileri sendikasından eski sigortalar yönetim kurulu üyelerinden Rahmi Alp yeniden asil üyeliğe, Ali Aygen yedekliğe.

Çimento fabrikasından işçi mümessillerinden Kartal Çimento fabrikasından Mustafa Güven asil üyeliğe, Zeytinburnu fabrikasından Musa Göçmez yedek üyeliğe.

Diğer taraftan Cibali tütün ve sigara sanayii işçileri sendikasiyle İstanbul tütün işçileri sendikası delegeleri kutu sendikasının tütün işçileriyle alâkası olmadığını binaenaleyh seçime katılamıyacaklarını ileri sürmüşler ve iddiaları Çalışma Müdürü tarafından kabul edilmiştir. Salı günü diğer kutu fabrikaları işçi mümessillerinin iştirakiyle bir toplantı daha yapılarak bu iş kolundan da Cibali kutu fabrikası işçileri sendikası başkanı Süreyya Birol asil üyeliğe seçilmiştir.

İşçi Sigortaları Genel Kurulu Toplanırken

İşçi Sigortaları, iki bakımdan günün mevzuu olmuştur. Bir taraftan ihtiyarlık ve hastalık sigortalarının ihdası için hazırlanan kanun tasarıları B. M. Meclisine sevk edilmek üzere bulunurken, diğer taraftan İşçi Sigortaları Kurumunun Genel Kurulu toplanacaktır. Bilindiği gibi, Genel Kurul üyeleri işçiler ve işverenler arasından 3 senede bir seçilmekte ve seçilen bu üyeler her sene Ankarada toplanarak kongre aktetmektedirler.

Genel Kurul üyelikleri için İstanbulda ve diğer şehirlerde seçimler yapıldı. Yeni üyelerin, Genel Kurulda ne gibi meseleler üzerinde duracaklarını bilmiyoruz. Fakat, geçen toplantıların tutanaklarına bakarak konuşulacak mevzuları az çok kestirmek mümkündür.

Böyle bir teşekkülün Genel Kurulunda, her şeyden önce prensipler üzerinde durulması lüzumuna kani olduğumuz için bu husustaki fikirlerimizi burada açıklıyacağız.

İşçi Sigortaları Kurumundan bir çok hizmetler bekleniyor. Yapamadığı veya noksan yaptığı işler için de kimse Kuruma hücum etmekten geri kalmıyor. Fakat, Kurumun teşkilât kanunu üzerinde duran yok.

4792 Numaralı İşçi Sigortaları Kurumu kanunu 1946 senesi başından beri yürürlüktedir. ve o zamandan beri kanunda bir değişiklik yapılmamıştır. Halbuki, yeçen kanun esaslı tadilâta muhtaçtır.

Sayın Genel Kurul üyeleri, kanununun 14 üncü maddesini iyice okur, vazife ve salâhiyetlerinin üzerinde hassasiyetle dururlarsa, Genel Kurul toplantısında yapacakları ilk teklifin ne

(Devamı sahife 2 de)

Fatih Onarım İşçilerinin Fecî Durumları

Kaymakam beyin emriyle kanuna aykırı olarak fazla mesai yaptırılamaz

İş kanunundaki sarahate rağmen işçi istismarının her gün bir başka çeşidini pek çok sayıda olmak üzere görmekteyiz. Kanunların ruh ve esasına muhalif hareketlerin bilhassa kanunları tatbik mevkiinde olan hükümet adamlarınca tekrarı hakikaten şayanı teessüftür. Bu hususta işte yepyeni bir vak'a daha: Haber aldığımıza göre, Fatihte çalışan Onarım işçisinin son günlerde pek zor bir duruma düşürülmüştür. İşçiler her gün saat 8 de işbaşı, 17 de paydos yapmaları lâzım gelirken Fatih kaymakamının şahsi ve kanunsuz emirleriyle işçiler günde bir saat fazla çalıştırılmakta ve herhangi bir ilâve ücret ödenmemektedir.

Bu fazla mesaiyi kabullenmiyenlerin birkaç günlük yevmiyeleri kesilmektedir. Vazifesinden atılan ve işsizlik yüzünden dilenen arkadaşların örnek kabul eden zavallılar bu yersiz kararlara rağmen işlerine devam etmektedirler. İşçiye daha yakın olması ve onun dertlerini daha iyi anlaması gereken baş mühendis te bu hâdise karşısında nedense sükûtu tercih etmiştir.

45 onarım işçisi hakkında valiliğin ve çalışma müdürlüğünün dikkat nazarını çekeriz.

İzmit Selüloz fabrikası işçiler Sendikasının Genel Kurul toplantısı

Üyeler, işçi davâsının ehemmiyetini belirterek, muhtelif temennilerde bulundular

Niyazi Buğrul

26 Mart 949 cumartesi günü İzmit sellüloz fabrikası işçileri sendikası olaganüstü bir toplantı yapmış ve bu toplantı Türk işçisinin bir nişanesi olmuştur.

Bu toplantıya sebep dört aylık bir mazisi olan ikinci yıl yönetim kurulu üyelerinin birbirlerile imtizaç edememiş ve bazı yolsuzlukların meydana gelmiş olmasıdır ki, bu yolsuzluk münderecatının adliyeye intikali mümkündür. Ve bu yolsuzluğun neticesi sendikalar için birer numunei imtisal olacaktır.

Kongre birden yirmiye kadar devam etmiş bir çok üyeler işçi dâvasının ana hatlarını işçilere yakışır bir lisanla belirtmişlerdir. Kongre başkanlığına seçilen Cevat Sezgin büyük bir liyakatla kongreyi idare etmiştir. Neticede yapılan yönetim, denetim, haysiyet divanı seçimlerinde aşağıdaki arkadaşlar vazifelendirilmişlerdir. Yönetim kurulu arkadaşlar aralarında yaptıkları vazife taksiminde başkanlığa Habib Seval, İkinci başkanlığa Eşref Dinr, Muhasipliğe Fethi Özgür, veznedarlığa Cevat Sezgin, sözcülüğe Osman Çengelköy, üyeliklere Sabahattin Şimdin, Halit Canseven, Mustafa Keskin, Reşat Sakarya, Veysi Erdem, Behçet Gürpınar. Denetim Kuruluna Niyazi Buğrul, Hüseyin Güngör, Mustafa Karaş, İsmail Bozdağ, Haysiyet divanına Hamdi Çakır, İbrahim Baturer, Cevdet Bulut, Rerep Tirolar, Kâzım Deniz seçilmişlerdir.

Seçimlerin bu şekilde tecellisi işçi muhitinde çok iyi bir intiba bırakmıştır.

İstanbul Lâstik ve Kauçuk Sanayii İşçileri Sendikası kuruldu

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği tarafından uzun müddetten beri kurulmak istendiği ve defalarca teşebbüs edildiği halde bazı imkânsızlıklar yüzünden kurulamıyan Kauçuk ve lâstik sanayii işçileri sendikası pazartesi günü vilâyete yapılan müracaatla resmen kurulmuştur. Yeni sendikanın kurucuları Ayvansaray Çikvaş Vili lâstik fabrikasından Mehmet Tunalı, Hayri Kantoğlu, Hüseyin Mağara, Hasan Ulus, Şişli Çiftecevizler lâstik fabrikasından Abdurrahman Yavuz, Ahmet Saygı, Mehmet Ali Sarsmaz, Halıcıoğlu Viktor lâstik Fabrikasından Hamdi Erkan, Unkapanı lâstik fabrikasından Osman Milâç, Cizlâvet lâstik fabrikasından Hakkı Cesur ve Nevzat Akdenizdir

Kurucular kendi aralarında toplanarak aralarında aşağıdaki şekilde iş bölümü yapmışlar ve hemen faaliyete geçmişlerdir:

Başkan Mehmet Tunalı, başkan vekili Mehmet Ali Sarsmaz, sekreter Hayri Kantoğlu, muhasip Nevzat Akdeniz, Veznedar Hüseyin Mağara ve üyelikler de Abdurrahman Yavuz, Hamdi Erkan, Ahmet Saygı, Osman Milâç, Hasan Ulus, Hakkı Cesur.

İstanbul Kauçuk ve Lâstik Sanayii işçileri sendikasının merkezi Haliç Feneri Yıldırım caddesi 7 numaradadır.

Kuruculara başarılar dileriz.

GÜCENMECE YOK:

Bay Faik Yargıcı gücene bilirsiniz fakat..

Canımdan kıymetli bir hastam için, bir gece saat 24 den sonra (Plâzma konsantre) aradım. Ne çare hiç bir eczanede bulamadım. Doktorlar hastanın düştüğü (kollâps) halinden bununla kurtulabileceğini söylediler. Sağlık Müdürlüğü inhisarı altında bulundurduğu, âcil vak'alarda hayati önemi haiz ilâçları, gece kullanılacak halde bulundurmadığı için, hastam öldü. Allah başkasını korusun.

NOKTA

Milletlerarası otuz ikinci Çalışma Konferansı

Milletlerarası çalışma konferansı bu yıl 8 Haziranda Cenevre şehrinde toplanacaktir.

Konferansa Birleşmiş Milletler teşkilâtına dahil memleketlerden Rusya ve Yuboslavya hariç 60 millete mensup delepeler iştirak edecektir.

Türkiyeyi temsilen Cenevreye yidecek olan iki hükûmet bir işçi ve iş veren mümessilinin seçilmesi için Çalışma Bakanlığı faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Gerekirse ayrıca kongreye iştirak edecek delegelerimize müşavirler de refakat edeceklerdir.

Ayni mevzuda tetkikler yapmak, memleketimizdeki iş hayatı ve iş yerleri üzerine hükûmetimize rapor sunmak üzere Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına bağlı Çalışma bürosuna mensup 5 kişiden mürekkep bir heyet 31 Martta Yeşilköye gelmişler ve ertesi gün Ankaraya hareket etmişlerdir.

Ankaraya varışlarında doğruca Çalışma Bakanlığına gitmişler, Bakan ve Bakanlık ileri gelenlerile temaslarına başlamışlardır.

Komünist Cennetinin kapısında: Fiume

Anlatan: M. T.

Gazinonun kapısına yaklaştığımız zaman kulaklarımıza akseden müzik hakikaten, bize çöllerin ortasında duyulan su şırıltısı kadar garip geldi. İçeride bizim orta halli vatandaşlarımızdan kötü kıyafetli, Funmeli zenginler eğleniyorlardı. Bu gazinoda en enteresan şey sıcak şarap idi. Bir bardak sıcak şarap, 35, bir kadeh vermut 25 dinar idi. (1 dinar takriben 5.5 kuruştur.) Biz içeri girince herkes bakmaya başladı. Biraz sonra, ortada dolaşıp herkesten baç alan iriyarı serseri kılıklı bir adam masamıza geldi. Her halde niyeti bizden de haraç almaktı. Önce elimizi sıkıp kuvvetini göstermek istedi. Fakat oldukça talihsiz adammış ki elini evvelâ bizim ikinci çarkçıya uzattı. Adalelerini gerdi, boynunun damarları kabardı. Ne yazık ki, parmakları mengeneye sıkışmış gibi ezildi. Elini kurtarınca yengeç gibi yan, yan sıvıştı gitti. Bir müddet sonra yanımıza başka bir hırpanî kılıklı adam geldi. Bizden bir şey isteyecek zannettik. Fakat bu adam düzgün bir Türkçe ile hitap edince hayretler içinde kaldık. Bu adam kim olabilirdi? Von Papen hâdisesine karışan Abdullah ismini bütün okuyucularımızın hatırlıyacaklarını tahmin ediyorum. Abdullah macerasını şöyle anlattı:

— Ben idealist bir komünistim. Von Papen'e yapılan suikaste iştirak ettim. Sonra Türkiyeden kaçtım.

Cebinden resimler çıkartıp bize gösterdi. Gözlerinde derin bir hasret vardı. Fakat bütün hal ve tavrı ile ifade ettiği pişmanlığı ağzı ile söylemeye dili varmıyordu. Arada bir titreyerek yakasını kapatıyordu. Buna dikkat ettiğimizi görünce dedi ki:

— Paltomu çaldırdım da...

Burada motörcülük yapıyormuş Bu cennette hiç bir şey satın alma derdi yok. Fakat zannetmeyin ki ekmek elden su gölden yaşıyorlar. Vitrinler bomboş. Bir metre umare kumaş 5500 dinar (302,5 Lira). Biz orada iken antrepolardan mal çaldığı için 4 kişinin asılacağını duymuştuk.

Bizden evvel gelen bir gemideki arkadaşlar anlattılardı. Şehirde yiyip içecek bir şey olmadığı için gemiden soğuk nevale alıp kıyıya çıkmışlar. Bir gazinoya gitmişler. Tam dans pistinden geçerken paketlerinden ıslanıp açılan kâğıttan sıyrılan bir kalıp peynir düşmüş. Civarda oturanlar hep birden hücum edip kapışmalar. **Tabiî bundan sonra** oturup bir şey yemek ne mümkün, çaresiz biraz oturup yiyecekleri bırakıp kalkmışlar. Bu sefer garsonlar hücum etmişler. Hey kurban olduğum Türkiye!

En ucuz şey telefon ve telgraf ama bizim konuşmalarımızı bilhassa sansüre tâbi tuttular. Şehirde Yugoslav bayrağından çok Rus bayrağı asılı. Her yer Orak çekiçlerle süslü. Liman inşaatında hep askerler çalıştırılıyordu. Bana öyle geldi ki bu bezgin

(Devamı haftaya)

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinden tebliğ edilmiştir

Sütlüce faciasında kurban giden şehit arkadaşlarımızın aileleri ile kazazede arkadaşlarımıza ikinci defa olmak üzere yardım yapılacağından ilgililerin hüviyet cüzdanları ile birlikte merkezimize müracaatları rica olunur.

Adres: Ankara caddesi, Cağaloğlu yokuşu No. 33, kat 1. Saat: 14 ilâ 19.

Vazife Kurbanları

Karanlığın kanatları
Bir uğursuz kuş gibi,
Gecenin bir vaktinde getirdi bana bu kara haberi.
Rüzgâr uğundu, döğündü, kıvrandı;
Uuuy!.. uuuy!... diye.
Duyan gönüller tutuştu, yandı;
Şehit çocukları babalarını,
Şehit anaları yavrularını andı;
Uuuy!.. uuuy!... diye.
Ey ölümlerin en güzeli ile ölenler,
Ey vazife kurbanları!
Ey Anafartalarda "Tertemiz alnından vurulup yatanların,,
Sakarya'yı kanlariyle al akıtıp
İzmir kapılarında "Birer güneş gibi batanların,,
Öz kardeşleri!...
Ey toprağımın baharı,
Ordumun varı;
Vazife uğrunda, vazife başında
Ölümlerin en güzeliyle ölen Türk çocukları!..
Şimdi yurdun denizinde, toprağında, taşında
Parça parça,
Zerre zerre siz varsınız
Siz...
Ey aziz
Kurbanları vazifenin!
Siz:
Nuri'ler, Şükrü'ler, Salâhaddin'ler, Hüseyin'ler...
Ve İbrahim'i Hatice'nin!
Yanıyor... size yanıyor yüreklerimiz.
Başlarımız eğiliyor:
Selâm size!
İhtiram size!
"Vazife,, uğrunda yanan,
"Vazife,, başında parçalanan
Yurt çocukları!..

5 mart 1949 - Ankara
Halide Nusret ZORLUTUNA

İ. SİGORTALARI KURUMU YILLIK GENEL KURUL TOPLANTISI

Ankara muhabirimiz Sabahattin Başbuğ bildiriyor

İşçi Sigortaları Kurumu Genel Kurulu bu yılki adi toplantısı 25. Nisan 949 günü Ankara Halkevinde yapılacak ve dört gün sürecektir.

Genel kurula illerden gelecek işçi ve işveren mümessilleriyle Bakanlıklar, Üniversiteler ve Yüksek okullardan seçilen üyeler iştirak edeceklerdir.

Çalışma Bakanlığı ve İşçi Sigortaları Kurumu hazırlıklarını tamamlamış ve kurula iştirak edeceklere davetiyelerini göndermeğe başlamıştır.

İŞÇİ ESLERİNİN YAPI KOOPERATİFİ

İşçi evleri yapı kooperatifi genel kurulu 27.Mart.949 pazar günü saat 13 de Ankara Halkevinde toplanmıştır. Gündem üzerinde hararetli tartışmalar cereyan etmiş ve yönetim kurulu çalışmaları takdirle övülmüştür.

Müteakiben hükûmetten kredi temin edilmesi için Çalışma Bakanlığı nezdindeki teşebbüse devam olunmasına ve eski yönetim kurulunu bütün âzalariyle yeniden seçilmesine karar verilmiştir.

(Başmakaleden devam)

olduğu meydana çıkar. Kanunun 1 inci maddesinde kurum için (Tüzel kişilikte bir Devlet kurumudur.) denilmektedir. Tüzel kişilikte bir kurumun Genel Kurulu, kurumun en büyük ve en salâhiyetli organı olması iktiza eder. Halbuki, 14 üncü maddede belirtilen vazife ve salâhiyetler pek mahduttur. Üstelik, Genel Kurulun vereceği kararlar Çalışma Bakanlığının tasdikinden sonra kesinleşmektedir.

Yönetim Kurulunun teşekkül tarzı da üzerinde durulacak bir keyfiyettir. Kanunun 10 uncu maddesine göre İşçi Sigortaları Kurumunun 7 kişilik Yönetim Kurulu üyesinin 5 i tâyin yoliyle yelmekte, 2 si bir işçi bir işveren olmak üzere işçi ve işverenler tarafından seçilmektedir. Kanaatimizce Yönetim Kurulunda işçi ve işverenlerin daha geniş ölçüde temsili icap eder.

Şurada kısaca, 2 noktaya temas etmiş bulunuyoruz. Temennimiz şudur ki, bu sefer toplanacak olan Genel Kurulda Kurumun teşkilât kanunu ele alınır ve hassasiyetle üzerinde durulur.

Ankara Motorlu taşıt ve garaj işleri sendikasindaki hadise

Bundan bir müddet evvel Ankara taşıt ve garaj işçileri sendikası idare heyetinin zimmetine para geçirdiği hakkında Çalışma Bakanlığına ihbarda bulunulmuştur. Halen Bakanlık müfettişleri hâdiseyi tetkik etmektedirler.

Yaptığım araştırma neticesinde edindiğim bilgiye göre zimmet hâdisesinin iç yüzü şudur;

Yönetim kurulu türlü işlerinde bugüne kadar ölüm ve yardımlar dahil 2231 lira sarf etmiştir. Yalnız bu paranın harcanışında sendika başkanının tüzük gereğince yönetim kurulundan yetki alması gerektiği ha

(Devamı 3 de)

HÜRBİLEK'in
Edebî Romanı

Yazan:
MUSTAFA MEFHAR

— No: 17 —

İkinci katta kapısında (komutanlık) ibaresi yazılı bir odanın önünde duruyor. Kapısındaki postaya soruyor.

— General içerde mi?.

Evet cevabından sonra bir zarf çıkarıp uzatıyor.

— 154. tümenden.

— Peki, bekle!

Beyaz badanalı genişçe bir oda, duvarlarında haritalar asılı. Bir kenarda lâcivert çuha örtülü uzun bir masa üzerinde bir sürü eşya, kalem, çakı, hokka takımları, bir yığın evrak zarf ve dosya... Kır saçlı ihtiyar bir general masaya dirseklerini dayamış önünde hürmetkâr bir vaziyette kendisini dinleyen esmer, simsiyah kıvırcık saçlı, genç bir yüzbaşıya yavaş bir sesle bir şeyler anlatıyor:

— Ordudan bu gün bir emir aldım, diyor. (25 Nisanda bütün cephede umumî bir taarruz yapılacaktır. Hazırlığınızı ikmal ediniz.) deniliyor. Tam bu sırada elinde sarı bir zarfla posta içeri giriyor.

— Generalim bir... General hiddetle doğruluyor. Gri renkli gözleri ateşleniyor.

— Kimse içeri girmesin, rahatsız etmeyin dedi.. Arker:

— Generalim, diyor. 154 üncü tümenden...

— Bırak ve çık, getiren beklesin.

Başını hiddetle sallıyor. Zarfı yırtıyor. Kâğıdı okuyor.

— Cephane ve melbusat istiyorlar diyor. Bütün tümenler aynı vaziyette hepsini birden orduya yazalım. Sonra sesini tekrar alçaltıyor. İşte diyor. 24 Nisanda yapılacak taarruz için bir şey düşündüm.

Sesini daha alçaltıyor. İngilizlere bir mukabil bilmisil yapalım, diyor. Onların bize yaptığını bu sefer de biz onlara yapalım. Anladın değil mi?. İngiliz komutanlarının fikirlerini ve kıt'alarının vaziyetini öğrenmeğe seni memur ediyorum. Bu işi ancak sen başarabilirsin... İngilizce ve Fransızcan mükemmel. Onun için muvaffakiyet ihtimalin de fazla bununla beraber çok tehlikeli bir iş yakalanırsan muhakkak kurşuna dizerler, Nasıl kabul ediyor musun?..

Genç yüzbaşı birdenbire ayağa kalkıyor. Mahmuzlarını şıkırdatarak generali selâmlıyor.

Siyah gözleri elektriklenmiş iki kömür parçası gibi parlıyor.

— Hakkımda gösterdiğiniz teveccühe minnettarım generalim, diyor.

Vazifemi bütün kudretimle yapmağa çalışacağıma emin olabilirsiniz.

— Ondan eminim zaten diyor. Omuzun nasıl? Rahatsızlık hissediyor musun?

— Hiç bir rahatsızlık hissetmiyorum. Omuzum tamamen iyileşti. Tazyik görmedikçe bir ağrısızı yok.

— Pekâlâ. Şimdi git, hazırlığını yap. Sabaha karşı öbür tarafa geçersin. En müsait zaman o, zamandır.

Tam kapıdan çıkacağı zaman sesleniyor.

— Halit... Yüzbaşı geri dönüyor. Senin bir annen ile bir erkek kardeşinden başka kimsen yok değil mi?..

— Evet..

— Kardeşin kaç yaşında.

— Onbeş.

— Mali vaziyetiniz nasıl?.

Yüzbaşı generalin ne demek istediğini anlıyor.

— Benim maaşıma muhtaç olmadan geçinebilirler, diyor.

Benim yokluğumu da kardeşim ihtiyar anneme unutturur.

Generalin gözleri sulanıyor.

— Güzel diyor. Annene de bir mektup yazmağı unutma. Sonra Halidin gözlerinin içine bütün kuvvetile bakıyor. Nişanlı filân değilsin ya..

— Hayır...

— Verilmiş bir sözün, kurulmuş bir hayalin var mı?

— Hayır...

— Şimdiye kadar hiç âşık olmadın mı?

— Hayır.

— İyi düşün, hiç bir kadına karşı kalbinde bir meyil hissetmedin mi? İyidüşün.

Yüzbaşı bu sefer birden cevap veremiyor. Gözlerinin önünden yıldırım sür'atile bir hayal gelip geçiyor. Muhtelif yerlerinden kopmuş ve yanlış yapıştırılmış bir sinema şeridi gibi birbirini tutmayan manzaralar. Bu muhtelif manzaralar arasında aynı hayal görünüp gaip oluyor.

(Devam edecek)

İstanbul İnşaat İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu üyeleri vazife taksimi yaptılar

Başkan Mehmet Adanalıoğlunun Gazetemize Demeci

İstanbul İnşaat İşçileri Sendikasının kurulduğunu daha evvelce bildirmiştik. Sendika yönetim kurulu, 26 Mart 949 günü kalabalık bir davetli kütlesinin de hazır bulunduğu bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıda yapılan vazife taksiminde Mehmet Adanalıoğlu yönetim kurulu başkanlığına, İbrahim Barım başkan vekilliğine ve sekreterliğe Halil Kantar saymanlığa, Hasan Bozkır da veznedarlığa seçilmişlerdir.

Bundan sonra kendisile görüşen bir muhabirimize Sendika başkanı Mehmet Adanalıoğlu aşağıdaki demeçte bulunmuştur:

— Ne kadar büyük bir müşkülât karşısında bulunduğumuzu vuzuhla idrak ediyoruz. Bu müşkülât kadar azmimiz de büyüktür. Hiç bir şeyden yılmadan mücadele edeceğiz. Bizim işyerlerimiz çok dağınıktır ve kontroluo nispette güçtür. İb kolumuzdaki arkadaşların çoğu Anadolunun köylerinden geldikleri için cahildir. Bunun için haklarını oramaktan âcizdirler. Fakat birleşmekten doğan büyük kuvvetin kudretine inanıyoruz Bizim için en büyük müşkül bu birliği yaratmak olacaktır. Bütün işçileri birleşmeğe ve bütün diğer iş kolundaki arkadaşları bize yardıma davet ediyorum.

Örnek bir kooperatif

Ankarada gayet faal bir kooperatifimiz var. İşçi evleri yapı kooperatifi. Allah gayretini daim etsin. Gayesi, ortaklarını birer ev sahibi etmek. Üyesi şimdiki hâl 304 kişi. İş kanununun işçi diye tanıdığı herkes kooperatife aza olabiliyor. Hiç birinin büyük yapılarda gözü yok. Bir kat üstünde iki, üç en fazla dört oda bize kâfi demişler. Projesini, hesabını yaptırmışlar. 5500 den 8800 liraya kadar maledeceğiz diyorlar. Arsayı bulmuşlar Şehre otobüsle onbeş dakikalık mesafeden Keçiörende, Arsanın sahibi eski Başbakanlarımızdan bir zatı eksik olmasın bir kısmını ucuzca bir fiatla satmış. Sonra bir kısmını da kooperatife hediye etmiş. Arsa geniş. İçinde

(Devamı 4 de)

Ankara motörlü taşıt ve garaj işçileri sendikasındaki hadise

(Baştarafı sahife 2 de)

de başkan ve veznedar bu yetkiyi almadan ödeme emri tanzim ederek parayı sarfetmişlerdir. Müfettişler kıymeti 2000 lirayı aşan ve 92 adet olan ödeme emirlerinin harcanma yerlerini araştırmaktadır.

Diğer taraftan öğrendiğime göre eskiden olduğu gibi son sekiz ay içinde de sendika defterlerini tetkik etmek üzere üç defa müfettişler sendika merkezine geldikleri halde her nedense bu usulsüzlüğün farkına varılmamıştır.

Sütlüce felâketzedelerine dağıtılmak üzere yapılan teberrüler

	Lira	Kr.
Gıda sanayii işçileri sendikası üyeleri	258	00
Beykoz deri ve kundura sanayii işçileri sendikası üye.	250	00
Üsküdar yaprak tütün işçileri sendikası üyeleri	200	00
Cibali kutu fabrikası işçileri ve memurları	312	00
Cibali tütün ve sigara sanayii işçileri sendikası üye.	444	26
Şakir Zümre fabrikası memur ve işçileri	162	25
İstanbul milletvekili Dr. Fakaçelli	50	00
Bakırköy mensucat işçileri sendikası üyeleri	304	00
İstanbul liman ve dokları gemi sanayii iş. sendikası	150	00
Paşabahçe ispirto fabrikası işçileri sendikası üyeleri	100	00
İstanbul şişe ve cam işçileri sendikası üyeleri	100	00
Demokrat Parti İst. il idare kurulu başkanı	500	00
İst. Bira fabrikası işçileri sendikası üyeleri	86	00
Fener üç yıldız çivi fabrikası işçileri	21	25
Karamürsel mensucat fabrikası işçileri	218	00
Ayvansaray çivi fabrikası müdürü Fikret Erenyol	100	00
Ayvansaray çivi fabrikası ustabaşısı Ahmet Babalı	50	00
Ayvansaray çivi fabrikası işçileri	126	00
Türkiye ilk kilit fabrikası işçileri	20	75
Eyüp cizlavet lâstik fabrikası işçileri	137	00
İzmir şark kumpanyası işçileri sendikası üyeleri	540	00
İzmir şark kumpanyası müdürlüğü	540	0
Devlet Dz. Yolları İstinye dokları işçileri	179	55
Çalışma Bakanlığı	3000	00
Haliç bölgesi mensucat sanayii iş. sendikası üyeleri	800	00
Yekûn	8649	06

Sinema

Başarılı Bir Türk Filmi: Gönülden Yaralılar

Cumhuriyet idaresinin teşekkülünden beri, memleketimizde her sahada imkân nisbetinde bir gelişme, hummalı bir faaliyet göze çarpmaktadır.

Bazı sahalarda Devleti, bazılarında şahsî teşebbüsü hep bu maksatla hareket ederken görüyoruz.

Biz, Devlet tarafından yapılan işlerden ziyade, şahsî teşebbüsün faaliyetini gözden geçirmek ve bunun üzerinde ehemmiyetle durmak isteriz. Çünkü Devletin iktisadî sahada rolü öğretici, yol gösterici, millî ekonomi lehinde tanzim edici olmak gerek.. Bu duruma göre asıl gelişme, şahsî teşebbüslerin alâkalarının çokluğu, bu sahalardaki faaliyetlerinin genişliği ile mütenasip olarak sağlanabilecektir.

Memleketimizde yepyeni doğmakta olan bir sanayi var.. Filim sanayii...

Bu işte çok geri olduğumuz muhakkak, bununla beraber, son bir kaç yılın faaliyetini de azımsamamak, lâzım. Yeni, yeni kurulan filim şirketleri her gün biraz daha mütekâmil, birarz daha teknik bakımlardan muvaffak eserler vermeğe çalışıyorlar.

Biz bu işin, bir büyük sanayi olması hasebile, ehemmiyetini sadece bir kaç satırla ve çok kısa olarak yukarıda yapmış olduğumuz izahla iktifa edecek ve esas konumuza döneceğiz.

İçlerinden biri reji bakımından teknisyen, bir diğeri kıymetli bir müzisyenimizle bir kaç değerli sermayedar vatandaşın bir araya gelerek kurdukları azim şirketinden ve onun ilk eseri olan (Gönülden yaralılar) filminden bahsetmek istiyoruz.

Hemen şunu tebarüz ettirmek isteriz ki (Gönülden Yaralılar) filmi için her bakımdan mükemmel ve hatasız bir filimdir diye bir iddia serdedecek gibi değiliz. Muhakkak ki bizlerin de görebil- biraz daha mütekâmil, biraz da da ihtisasımızın dışında olması dolayısile göremediiğmiz hataları mevcuttur, bununla beraber millî bünye itibarile muvaffak olmuş bir filmdir. diyebileceğiz.

Mevzuu tamamen bizimdir. Bizden alınmıştır. Hayatımızın bir kısmının parçalarından biridir. Bünye içinde misalleri pek çok olan (denk) kelimesini muhtelif şekilde anlayışımızın tezahürlerinden birinin hikâyesi..

İyi, âlicenap bir köylü olan (Hasan) ın, bir üvey oğlu (Halil), bir de kızı (Nazlı) ile bunların ayrıca anaları olan eşi (Fatma) ve küçük yaşta yanına alıp büyüttüğü ve evlâtlarından ayırt etmediği, onlar kadar sevdiği de evlâtlığı (Ahmet) vardır.

Modern ziraate ehemmiyet veren Hasan ağa, köyüne bir traktör getirtmiş ve bundan diğer köylü hemşehrilerinin de faydalanmasını sağlamıştır.

Halil, kötü bir evlât çıkmış, bilhassa Recep namındaki gayet fena itiyadlı arkadaşlarla düşe kalka kendini içkiye kaptırmış, işine, baba diye tanıdığı ağasına ve yuvaya pek fazla bağlı olan Ahmet ise çok temiz, iş sever, her işe koşan, bütün yükü omuzlarında taşıyan, velhasıl her şeyi başaran bir delikanlı olmuştur.

Halil'in annesi oğlunun kötü itiyadlarını, sarhoşluklarını mazur gösterecek şekilde konuşmakta ve Ahmet'e çok yüz verildiği iddiasile kocasına çatmaktadır.

Üveyi babası ölüm döşeğinde iken doktor aramak üzere şehre inen Halilı bunu ihmal ederek yine içkiye dalar, doktoru getirmez.. Uzun müddet bekledikten sonra Ahmetin şehre gidip almasile gelen doktor geç kalmış ve baba ölmüştür.

Babanın ölümünden sonra Halil büsbütün serseriliğe vurmuş, içkiye ve kumara kendini kaptırmış,b ütün paraları yedikten sonra traktörü bile satmıştır. Ahmet'in müdahalesile satış geri durdurulur ve filim seyrince ahlâken her gün biraz daha sukut eden, sonra da kendi köyünden bile hırsızlık ve kaçakcılık yapmağa kadar işi götüren Halil'e mukabil, çalıştığı her işte ve her yerde büyük bir ciddiyete, dürüstlük, bağlılık gösteren bir Ahmed'i görüyoruz.

Filmi göreceklerin, seyredecekleri esnadaki heyecanlarını azaltmamış olmak için mevzuu bu kadar hülâsa etmekle iktifa edeceğiz.

Filmin içinde Ahmet'in Nazlı'ya anlattığı (Kavallı su) masalı, çok orijinal ve filmin mevzuu olan tezi takviye edici idi... Ferman dinlemeyen gönülün yalnız şu ve bunlar için değil, herkes için var olduğunu gördük. Çoban Mustafa, ağası (Demir ağanın) kızı bülbül sesli ve şirin Emine'ye âşık olmuştur. Kız da aynı hissi duyar, sevişirler. Ezeli dert. Ağa ve hanımı bir (yanaşmaya hiç kız verirler mi?) Vermezler, fakat kız teverrüm eder ve ölür.. Efsanevi aşk hikâyelerinde senbolleştirildiği gibi (Mustafa) da Emine'nin hasret ve aşkından mezarı başında ölür ve ikisinin de mezarları yanında bulunan sudan, âşık olanlar, geçtikçe yanık ve aşk nameleri saçan bir kaval sesi duyarlar

Bir defa mevzu, ezelî sosyal dertlerimizden biridir. İmtiyazsız, sınıfsız bu memlekette, daima (dengini bulma) kelimeleri bir sınıf ve asalet, ekonomik anlamda eşit seviyede olma mânaları taşır. Bu tez üzerinde çok geniş bir şekilde yazmak ve konuşmak mümkün olduğu gibi bunu burada kısaca kaydedip geçiyoruz. İçinde üveğilik - haslık mevzuunu ortaya atan bir ana, bize çok canlı bir tablo yaşattı. (Gönül kimi severse, kalbin şahı odur) tezini de gördük.

Filmin içinde modern bir çiftlik teşkilâtı, teknik ve makine ile çalışmanın iyiliklerini tebarüz ettirme bakımından bu pasajları da faydalı bulduk..

Sıhhî teşkilâtın köylere kadar inemeyişini, köy öğretmeninin köyün he rşeyi, her derde deva kabilinden bir yol göstericisi olduğunu da güzel canlandırmışlar.

Bilhassa müzik kısm ıüzerinde ne kadar yazsak azdır. Kadri Şençalar, filmin hemen her pasajında seyircileri mesteden, gasyeden büyük bir müzik ziyafeti vermiştir.

Velhasıl (Gönülden yaralılar) filminde sosyal dâvalarımızdan bir çoğu ele alınmış ve cidden başarı ile canlandırılmıştır.

Hepsini candan tebrik ederiz.

Acaba Hangisi?..

Bu Pazar sarı kırmızı ve sarılâcivertlileri yine karşı karşıya göreceğiz

Üç haftadanberi muhtelif sebeblerle tehire uğrıyan lik maçlarına geçen hafta devam edilmiş, Fenerbahçe Kasımpaşayı 4-1; Galatasaray İst.sporu 3-1 Süleymaniye Beykozu ve Beşiktaş Vefayı 1-0 yenmişlerdir.

Bu cumartesi günü Vefa - Süleymaniye; Beşiktaş - Beykoz takımları, pazar günü ile İst. Spor - Kasımpaşa; Fenerbahçe - Galatasaray takımları karşılaşacaklardır.

Şüphesiz, haftanın ve liklerin en mühim, en çok alâka toplıyan karşılaşması F. Bahçe ve G. Saray arasındaki karşılaşma olcaktır. G. Saraylılar lik liderliğini tehlikeye uğratmamak için bütün varlıklarını ortaya koyacaklar, Fenerliler de lik maçlarının birinci devresindeki şuursuz oyunlarından kurtulduklarını göstermek ve sarı lâcivert rengi göğüslerinde taşıyan binlerce taraftarlarını memnun etmek gayesile çalışacaklardır.

Geçen haftaki Fener - Kasımpaşa maçında Ahmet, Hilmi, Fikret ve Halid'in takımda yer almadığını gözönünde bulunduracak olursak, Fenerlilerin bu as oyuncularını sırf ezeli rakipleri G. Saraya karşı saklandıklarını anlamış oluruz. Netice olarak şunu söyliyebiliriz ki: Aşağı yukarı kuvvetçe eşitlik gösteren her iki takım muhakkak yenmek azmile oynayacak, maç çetin geçecektir. Asabına hâkim olan takımın kazanması için hiç bir sebeb yoktur. Her iki güzide takımımızdan temiz oyunlar bekler, iyi şanslar dileriz.

Recai ESENTAN

—oOo—

Haftanın kısa spor haberleri

Futbol

Avusturya Millî takımı İsviçre millî takımını 30000 seyirci önünde Lozanda 2-1 mağlûp etmiştir.

Türkiye - Suriye millî maçı için, futbol federasyonumuz, mayın 23 Nisanda Ankarada oynanmasını Suriye futbol federasyonuna teklif etti.

Ankara lik maçları

Ankara (Özel) — Atıfbey Emniyetle 2-2 beraber kaldı.

Demirspor Teknisyenleri 7-1 Ankaraygücü Maltepeyi 4-0, Gençlerbirliği Hacettepeyi 3-0 mağlûp etmişlerdir.

—oOo—

Basketbol

5-15 Mayıs arasında Kahirede yapılacak olan Avrupa Basketbol şampiyonası maçlarına millî takımımızın ilk defa olarak iştirak etmesi muhtemeldir.

Güreş

A n v e r s — Anvers'te Belçikalılarla kaşılaşan Türk güreş ekibi müsabakaların hepsini kazanmıştır. Elde edilen teknik neticeler:

52 kiolda: Ali Yücel - Levisi sayı hesabile

5 kiloda: Nasuh Akar - Zevns'u 12 dakika 15 saniyede tuşla.

62 kiloda: Nurettin Zafer - Raymaekers'i sayı hesabile.

67 kiloda: Servet Meriç - Cools 9 dakika 15 saniyede tuşla.

73 kiloda: Ahmet Şenol 7 dakika 15 saniyede Niyts'e maçı terke mecbur ederek.

79 kiloda: Yaşar Doğu - Clelren'i 5 dakika 10 saniyede tuşla.

87 kiloda: Adil Candemir - Brouwer'i 7 dakika 28 saniyede tuşla.

Ağır siklette: Mersinli Ahmet - Dingeman'ı 6 dakika 10 saniyede tuşla mağlûp etmişlerdir.

Örnek bir kooperatif

(Baştarafı sahife 3 de)

taş ocağı da var. Onu işletecekler. Yakınlarından da bir dere geçiyor. Kumu da oradan alacaklar.

Kooperatif, ortaklarından ayda 25 lira alıyor. Üst tarafı da 20 yılda ödenecek. Elleri yetse inşaata yarın başlıyacaklar. Ama ellerindeki parayı arsaya proje gibi işlere yatırmışlar. Kredi temini icin bankaya başvurmuslar. Netice çıkmamış. Devlet babaya müracaat edelim demişler. Çalışma Bakanlığına dilekçeyi sunmuşlar. Epeği ümitvarlar. Ah, diyorlar; şu yazı boşuna geçirmesek. Öyle ya arsa hazır, plânları hazır, taş kum elde...

Bir hayır duası da biz edelim. Değil mi, kimi kira evinde kimi gecekonduda çile dolduran [...] yüz aile kendilerini barındıracak bir yuvaya sahip olsunlar.

Sabahattin Başbu[...]

H Ü R B İ L E K
HAFTALIK GAZETE
Sahibi: İ. İ. S. Birliği
Osmanbey Matbaası

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Sabahattin Selek
Dizgi. Rıza Koşkun Mat.